

Ако Европа није Ентропа, што се онда љутите?!

Пише: Никола Малбашки
субота, 17 јануар 2009 21:47

Стицајем околности, пластични рамови за паковање ситних делова у кинеским играчкама су својеврсни уметнички фетиш извесног Давида Черног (David Černý), чешког „уметника инсталације“ и осредњег скандалмајстора. Стицајем околности, овог Черног, иначе прослављеног симболичним фарбањем совјетског тенка у Прагу у розе 1991. год., Чешке власти, преузимајући председавање ЕУ, ангажовале су да примереним уметничким делом обележи овај лепо догађај.

Идеја Давида Черног није била лоша. Уместо „јединственог континента“ и „породице равноправних народа“ он се одлучио да Европу прикаже распарчану на појединачне земље, разапете и повезане међусобно само крхком пластичном мрежом, при чему би мапа сваке државе требало да се прикаже у духу доминантних стереотипа о тој земљи и народу. Резултат је био огромна, шаролика конструкција у здању Савета Европе у Бриселу, названа духовитом игром речи „Ентропа“ – земља расула, нереди и хаоса. Порука је требало да позове континент на „стварно уједињење“ и превазилажење међусобних стереотипа.



Проблем је што је Черни, у духу свог поп-арт улизиштва, намерно или не, показао да су чак и у овој нехијерархизованој, расутој „Ентропи“ нечији стереотипи „стереотипнији од других“. Тако су западне земље попут Белгије, Француске или Италије прошле са симпатичним „пацкама“ (белгијске чоколадице, вечни штрајкови и фудбал), док су источне земље осетиле сву окрутност стварних стереотипа. Пољска је представљена као земља која ускраћује права хомосексуалцима, Словачка као мртво тело (или шта већ) умотано у врпцу са мађарском заставом, Румунија као „Дракулаленд“, а Бугарска се свела на мрежу чучаваца који своју садржину претачу један у други. Условно „лоше“ су прошли Немачка (чија мрежа аутопутева наводно подсећа на кукасти крст, наводно), Холандија коју су пецнули њеним проблематичним џамијама, или Британија које у мрежи просто

Ако Европа није Ентропа, што се онда љутите?!

Пише: Никола Малбашки
субота, 17 јануар 2009 21:47

нема

. Али је очигледно да аутор није имао храбрости да се
замери свима

, већ само онима који су пословично на доњој страни европског ланца исхране.

Скандал који су у Чешкој покренуле Бугарска и Словачка већ је довео до јавног обећања Черног да ће „вратити паре“ (немалих пола милиона долара) које је, по свој прилици, већ потрошио. А ако изложба остане, остаће управо зато што показује да се одређени стереотипи у Европи могу отворено заступати под паролом „уметничке слободе“, ма колико у тој „слободи“ било мало „уметности“. Све је добро, док се држи стереотипних стереотипа о стереотипним жртвама стереотипа.

Давид Черни остаје заслужан макар утолико што је сковао одлични назив „Ентропа“ о коме ће, с обзиром на реалност европског континента, бити још много речи. А што се тиче скандала са стереотипима – они не би требало било кога да додирују, јер Европа није разједињена мрежа усамљених, себичних и ксенофобних нација. Зар не?